Gewijzigd Raadsvoorstel

Aan de raad van de gemeente Sliedrecht

Zaaknummer: 1984845	Sliedrecht, 19 december 2017

Onderwerp:
Transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020 Regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

Beslispunten
U wordt voorgesteld:
1. De visie zoals beschreven in paragraaf 1.2 van de transformatieagenda te onderschrijven en te streven naar een sluitende ondersteuningsaanpak voor inwoners met psychische en/of psychosociale problemen en inwoners die door risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld dakloos zijn geraakt en onvoldoende in staat zijn om hun problemen zelf of in hun eigen omgeving op te lossen, waarbij -waar mogelijk - de ondersteuning dichtbij de cliënt wordt georganiseerd.
2. Het college opdracht te geven om zowel op lokaal ***(voor 1 juli 2018)*** als regionaal niveau, samen met de regiogemeenten en sociale partners, deze visie verder uit te werken om zo de gewenste sluitende aanpak te realiseren.

Samenvatting
Binnen de regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden onderschrijven we de transformatie van beschermd wonen naar 'beschermd thuis'. Om deze transformatie vorm te geven hebben de 12 gemeenten in deze regio de transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020 regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden opgesteld.

Inleiding
De landelijke commissie Toekomst beschermd wonen, onder leiding van de heer Dannenberg, heeft het rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' geschreven. In dit rapport wordt de landelijke visie op de ontwikkeling van beschermd wonen beschreven. De commissie geeft in het rapport aan dat het wenselijk is dat mensen met psychiatrische en/of psychosociale problemen hun zelfstandigheid vaker behouden. Dit betekent dat zij minder vaker beschermd hoeven te wonen en vaker beschermd thuis (in de wijk) kunnen wonen, waar zij ondersteuning ontvangen.
Binnen de regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden onderschrijven we de transformatie van beschermd wonen naar 'beschermd thuis'. Om deze transformatie vorm te geven hebben de 12 gemeenten in deze regio de transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020 regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden opgesteld.

Beoogd effect
Gezamenlijk binnen de regio een sluitende ondersteuningsaanpak te realiseren voor inwoners met psychische en/of psychosociale problemen en inwoners die door risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld dakloos zijn geraakt en onvoldoende in staat zijn om hun problemen zelf of in hun eigen omgeving op te lossen. Hierbij kiezen we ervoor om, indien mogelijk, de ondersteuning dichtbij de cliënt te organiseren, zodat de cliënt mee kan blijven doen in de samenleving in een zo 'normaal mogelijke' omgeving.
Met een sluitende aanpak bedoelen we dat de nodige ondersteuning en voorzieningen aanwezig en toegankelijk zijn. Zowel aan de preventieve kant, als wanneer intensievere ondersteuning (tijdelijk) nodig is. Dit betekent dat lokaal het voorzieningenniveau op orde is. Hierbij kan gedacht worden aan inloopvoorzieningen, maatjesprojecten en dagbestedingsvormen. Wanneer zwaardere ondersteuning

nodig is, zijn er regionale voorzieningen beschikbaar en vindt er ook afstemming plaats tussen de regionale en lokale partners.

Argumenten

De volgende argumenten liggen ten grondslag aan het voorstel om de visie zoals opgenomen in de transformatieagenda te onderschrijven en de daarin beschreven beweging te gaan realiseren:

1.1 Ondersteuning en voorzieningen moeten op elkaar aansluiten

Het is van belang dat problemen tijdig worden gesignaleerd, zodat zij - waar mogelijk - voorkomen kunnen worden. Hiervoor is het nodig dat partners zoals de gemeente, zorgaanbieders, huisartsen, woningbouwcorporaties, politie, etc. elkaar weten te vinden. Problemen op het gebied van bijvoorbeeld financiën (het niet betalen van de huur) komen vaak samen met andere problemen. Goede signalering is dus belangrijk. Indien er toch problemen ontstaan, moeten deze zo snel mogelijk worden opgepakt. Hiervoor is het van belang dat voorzieningen goed op elkaar aansluiten en dat er goede in- en doorstroom binnen deze voorzieningen is.

1.2 Ondersteuning moet zo 'normaal' mogelijk zijn

We willen dat al onze inwoners zo normaal mogelijk kunnen leven, ook kwetsbare inwoners. Zo normaal mogelijk betekent dat zij kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij en een zo groot mogelijke zelfstandigheid behouden. We gaan er namelijk vanuit dat deelname aan de maatschappij een positieve invloed op herstel van cliënten heeft. Daarom willen we kwetsbare inwoners zoveel mogelijk lokaal, in hun eigen woonomgeving, ondersteunen. Dit betekent dat het noodzakelijk is dat voorzieningen zoveel mogelijk lokaal aanwezig zijn. Wanneer problemen de zelfstandigheid – en ondersteuning in de eigen leefomgeving – in de weg staan, zijn er regionale gespecialiseerde voorzieningen beschikbaar waar de cliënt (tijdelijk) geholpen kan worden.

1.3 Voldoende betaalbare en geschikte woningen zijn noodzakelijk

Door de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis zullen kwetsbare inwoners steeds vaker thuis blijven wonen of weer thuis gaan wonen. Dit vraagt om geschikte en betaalbare huisvesting. Kwetsbare inwoners hebben vaak een minimum inkomen, waardoor zij zijn aangewezen op de allergoedkoopste huurwoningen. Deze woningen zijn vaak geconcentreerd in bepaalde wijken. Deze concentratie is, gelet op de problematiek van deze inwoners, niet altijd wenselijk. Samen met onze partners, woningcorporaties en aanbieders, moeten we hier passende oplossingen voor vinden.

1.4. Meedoen in de samenleving draagt bij aan herstel

Participatie draagt bij aan de zelfredzaamheid van inwoners. Voor kwetsbare inwoners betekent dit onder andere dat zij een zinvolle daginvulling hebben, zodat zij structuur in hun leven hebben. Om voldoende passend aanbod voor deze doelgroep te realiseren maken we lokaal en regionaal afspraken.

1.5. Voor een persoonlijk herstelproces is maatwerk nodig

Herstel houdt in dat een cliënt werkt aan een zinvol en bevredigend leven, zoals dit zelf door de cliënt is gedefinieerd. Herstel is meer dan genezing van een eventuele ziekte alleen. Het gaat ook om het herstel van maatschappelijk functioneren, van de persoonlijke, psychologische identiteit en van het dagelijks leven. Een herstelproces is voor iedere cliënt persoonlijk. Daarom moet er in de ondersteuning maatwerk worden geboden en moet deze ondersteuning vraaggericht in plaats van aanbodgericht zijn.

2.1. Lokale en regionale afstemming is noodzakelijk in de uitvoering

De transformatiebeweging betekent een verschuiving van regionale taken en verantwoordelijkheden naar lokale taken en verantwoordelijkheden. Hierover moeten goede afspraken gemaakt worden met andere gemeenten in de regio. Enerzijds om zo met elkaar kwalitatief goede ondersteuning te organiseren en anderzijds mogen cliënten niet tussen wal en schip terecht komen. Er moeten onder andere afspraken gemaakt worden over financiën, toegang, kwaliteit en inkoop.

Kanttekeningen

1.1 en 2.1 De transformatie vraagt om duidelijke afspraken op (sub)regionaal niveau
De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis behelst een verschuiving van taken en verantwoordelijkheden van regionaal naar lokaal niveau. Binnen de Drechtsteden hebben we met elkaar afspraken gemaakt over hoe we onze lokale Wmo taken sub-regionaal organiseren binnen de Sociale Dienst Drechtsteden. Dit zou ook voor beschermd wonen en opvang kunnen gaan gelden. In dat geval is het belangrijk dat hier heldere afspraken over gemaakt worden, zodat er een goede regionale – sub-regionale – lokale afstemming plaatsvindt.

1.2 en 2.2 Er komt meer druk op de leefbaarheid van wijken te staan
De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis betekent ook dat er meer kwetsbare inwoners in de wijk (blijven) wonen. Dit vraagt om goede afspraken tussen partners om risico's tijdig te signaleren en de leefbaarheid in wijken te waarborgen.

1.3 en 2.3 Het is nog niet exact duidelijk wanner het nieuwe financiële verdeelmodel in werking treedt
Vanaf 2020 moet de overdracht van bevoegdheden gerealiseerd zijn. Deze datum is gekozen omdat per 2020 naar verwachting het nieuwe financiële verdeelmodel in werking treedt. Mocht het Rijk besluiten om het nieuwe financiële verdeelmodel later in werking te laten treden, kan dit betekenen dat wij de overdracht van bevoegdheden ook later zullen realiseren. Dit omdat deze zaken samenhangen. Daarnaast zullen we ook regionaal afspraken maken over overgangsregelingen voor bestaande cliënten.

Kaderstellende en controlerende aspecten t.b.v. de gemeenteraad, uitgesplitst in:

- **Financiële kaders**
  Op dit moment is en blijft de rijksbijdrage voor beschermd wonen het budgettair kader. Het Rijk is wel aan het kijken naar een nieuw financieel verdeelmodel waarbij de budgetten niet langer alleen naar de centrumgemeente gaan, maar over alle gemeenten wordt verdeeld. Hierover is op dit moment nog geen duidelijkheid. Dit maakt ook geen verschil voor de beweging die we willen maken. Wel moeten er onderling goede afspraken gemaakt worden over o.a. de bekostiging van regionale gespecialiseerde voorzieningen, toegankelijkheid, solidariteit etc.

- **Wettelijke en Beleidskaders, eventueel inhoudelijke/ruimtelijke kaders**
  Wet maatschappelijke ondersteuning

- **Tijdspad, monitoring en evaluatie mb.t. voorgesteld raadsbesluit**
  In 2018 en 2019 werken we de visie en de speerpunten uit in lokale en regionale acties, die we samen met partners oppakken. Dit is een continue proces van overleg, uitvoering, monitoring en evaluatie.
  Tegelijk met dit voorstel ligt er ook een wijzigingsbesluit van de verordening beschermd wonen en opvang voor. Het wijzigingsbesluit betreft een tweetal technische aanpassingen. Indien de uitwerking van de transformatieagenda leidt tot inhoudelijke wijzigingen, zal u worden gevraagd een nieuwe versie van de Verordening beschermd wonen en opvang vast te stellen.

Communicatie
De beweging die we voorstaan wordt al geruime tijd gedeeld met onze partners, waaronder zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliënten en Wmo adviesraden. Zij worden ook betrokken bij de verdere uitwerking van de transformatieagenda.

Vervolg
Zie bovenstaande onder tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit.

Eerdere besluiten/behandeling raad
Tijdens de beeldvormende raadsvergadering van 9 oktober 2017 bent u geïnformeerd over de visie en aanpak van de transformatie van beschermd wonen en opvang.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,

H.F. van Breugel drs. A.P.J. van Hemmen

Bijlage(n):
conceptraadsbesluit met de volgende bijlagen:

1. Transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020 Regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden